

**Afscheidstoespraak Voorzitter t.g.v. het vertrek mevrouw
Femke Halsema op dinsdag 11 januari 2011**

Mevrouw Halsema, beste Femke,

Op de eerste dag van het afgelopen kerstreces verraste u ons, althans de meesten van ons, met de aankondiging van uw vertrek uit de Kamer. Vertrouwelingen wisten al eerder dat de kans groot was dat u vóór het kerstreces een besluit zou nemen. Hoe dan ook, uw vertrek is een verlies voor de Kamer, als arena van de nationale politiek, dat we konden toevoegen aan het rijtje overpeinzingen tijdens de feestdagen.

Op 19 mei 1998 werd u lid van deze Kamer. Nog geen maand later hield u uw maidenspeech, namelijk op 17 juni van dat jaar, en nog geen vijf jaren later, op 26 november 2002 om precies te zijn, volgde u Paul Rosenmöller op als fractievoorzitter van GroenLinks. Dit zijn de droge jaartallen.

In de ruim twaalf jaar dat u lid was van deze Kamer groeide u al snel uit tot een van de meest beeldbepalende en toonaangevende politici van ons land. Scherp analyserend en welbespraakt drong u vaak door tot de kernvraag in een debat. Dat werd vaak door u ingeluid met een simpel zinnetje dat, zacht uitgesproken achter de interruptiemicrofoon, het dramatische effect had dat iedereen zijn adem inhield vanuit het vage besef: nú komt de vraag der vragen, het wordt erop of eronder voor hem die hem moet beantwoorden! Dat zinnetje luidde, ik zei het al, steeds heel simpel: "Voorzitter, dan heb ik nu een vraag".

Dit is maar één voorbeeld van uw geweldige redenaarstalent, die u, terecht, de Thorbeckeprijs voor politieke welsprekendheid heeft opgeleverd.

Het aantal interrupties dat u op uw naam heeft staan heeft daarbij naar ik hoop geen enkele rol gespeeld, maar zou ook dááaraan een prijs verbonden gaan worden dan zou mijn voorstel zijn om die de Femke Halsemaprijs te noemen, of nog beter kortweg: de Femke!

Niet alleen in woord maar ook in geschrift behoorde u tot de meest productieve en creatieve geesten hier in huis. In tal van publicaties en krantenartikelen heeft u uw visie op politieke onderwerpen uitgewerkt en toegelicht. Van het aanmerkelijke aantal initiatiefwetsvoorstellen dat u heeft ingediend, noem ik nu slechts het belangrijkste en, zoals het er nu uitziet, kansrijke voorstel om rechterlijke toetsing van wetten aan de Grondwet mogelijk te maken. Dit voorstel is nu in de fase van de zogenoemde tweede lezing aanbeland en wacht nu op uw reactie op het verslag van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Heeft u kans gezien om onder de kerstboom de nota naar aanleiding van het verslag te schrijven, als afscheidsgeschenk aan de Kamer? Als dit voorstel de eindstreep gaat halen dan heeft u een niet onbelangrijke grondwetswijziging op uw naam!

De Grondwet en grondrechten vormen een rode draad in uw politieke bewogenheid en loopbaan. “Ik heb geen geloof en wat er het dichtst bij in de buurt komt, zijn de universele rechten van de mens”, verklaarde u in oktober 2007 in het lijfblad van de Evangelische Omroep.

Iets aardser is een andere rode draad in uw politieke leven, namelijk uw onbevreesde gebruik van de nieuwste media. U bent een van de actiefste twitteraars onder de huidige politici, maar dat niet alleen: u bent

ook een van de weinigen die dit middel ook gebruiken waarvoor het is bedoeld, namelijk voor de dialoog! En velen van ons zijn waarschijnlijk uw ludieke actie in 2006 vergeten waarbij men uw stem kon downloaden om die als sprekende wegwijzer te installeren op de TomTom, genaamd de FemFem. Kortom, voor niets bevreesd!

Uw politieke leitmotiv is volgens mij altijd geweest: uw optimisme over de toekomst, als enig en dus verplicht medicijn tegen een cultuur van angst. Optimisme is een woord dat vaak in uw publicaties en vraaggesprekken te vinden is. Degenen die dit (vilein) probeerden terug te leiden naar het wellicht naïeve wereldbeeld van een meisje dat in de politiek verdwaald was geraakt, zaten er helemaal naast. U was trouwens nooit gecharmeerd, om het zacht uit te drukken, van karakteranalyses door mensen die pretenderen u als persoon te kennen, maar dit terzijde. Nee, uw optimisme is gebaseerd op de rationele, innerlijke overtuiging dat kijken naar de toekomst alleen zin heeft vanuit een positieve instelling.

Het is díe instelling die u het mogelijk heeft gemaakt om het besluit te nemen om uit de politiek te stappen. “Ik zou willen ontdekken of ik het kan: helemaal opnieuw beginnen, op een plek waar niemand op mij zit te wachten”, zei u al in februari 2007, in, hoe treffend, een tijdschrift dat “Onze Wereld” heet.

“U kúnt het!”, zou ik namens ons allen willen zeggen. Er is geen enkele reden om te twifelen aan de kracht van de universele mens die Femke Halsema heet!

Veel dank voor al het werk dat u hier verzet hebt en voor de inspiratie die daarvan uitgaat! Beste Femke, het ga je goed!